

Kaymakam Kemal Bey

Kaymakam Kemal Bey, 1915 tarihinde Yozgat ili Boğazlıyan kazasında görevini yaparken, tehcir sırasında ihmali bulunduğu gerekçesiyle Ankara Valiliği İdare Kurulu'nun kararı ile görevden alınmış ve meslekten çıkarılmıştır.

Damat Ferit Paşa Hükümeti'nin kararı ile yargılanmak üzere 7 Ocak 1919 tarihinde gözaltına alınan Boğazlıyan Kaymakamı Kemal Bey, 30 Ocak 1919 günü İstanbul'a getirilmiş ve Nemrut Mustafa Paşa'nın başkanlığındaki harp divanında yargılanmıştır.

Harp divanında yapılan yargılamasında, Boğazlıyan Kaymakamı Kemal Bey savunmasını şöyle yapmıştır (Samih Nafiz Tansu'nun "İki Devrin Perde Arkası" kitabından):

"Ben emir aldım. Bir memur aldığı emre itaatle sorumludur. Ben kasabadan çıkarılanlara en insani harekette bulundum. Nitekim şimdi de hiçbir vicdan azabı duymuyorum."

Nemrut Mustafa, oturduğu yerden doğrularak Kemal Bey'in yüzüne şöyle bağırmıştı: "Kış kıyamette bu kadar insanı, çoluk çocuğu ile dağlara, yaylalara sürerken Allah'tan hiç korkmadın mı? Bir gün senden bunların sorulacağını düşünmedin mi? Hem üstelik jandarmalara onları süngülemesini de emretmişsin, ne dersin?"

Kemal Bey: "Hayır, bunu asla kabul etmem. Ben kimsenin ölümü için emir vermiş bir adam değilim."

Nemrut Mustafa, suçlamasına şöyle devam etmiştir: "On binlerce zavallıyı, kadın, çocuk demeden, bu Allah'ın kışında, soğukta, dağ başlarında yürütmek, sanki süngülenmekten daha mı iyidir? Üstelik sen bir idare amirisin, bunları senin himayene vermişlerdir. Memleketimizde yaşayan vatandaşları birini diğeri üzerine sevk ederek can ve mal tecavüzüne teşvik etmenin cezası nedir bilir misin?"

Kemal Bey: "İdamdır paşam!"

Nemrut Mustafa: "Kendi hükmünü kendi ağzınla verdin Kemal Bey, bizde senin için bu karara varmıştık."

'KAHROLSUN BÖYLE ADALET'

İnfaz günü, o meşum gün, İstanbul halkı Beyazıt Meydanı'nda toplanmıştır. Oldukça metin ve sakin olan Kemal Bey'e, son sözünün olup olmadığı sorulduğunda, halka dönerek şöyle hitap etmiştir: "Sevgili vatandaşlarım ben bir Türk memuruyum. Aldığım emri yerine getirdim. Vazifemi yaptığıma vicdanım emindir. Sizlere yemin ederim ki ben masumum. Son sözüm bugün de budur, yarın da budur! Yabancı devletlere yaranmak için beni asıyorlar. Eğer adalet buna diyorlarsa kahrolsun böyle adalet!"

"Benim sevgili kardeşlerim, asil Türk milletine çocuklarımı emanet ediyorum. Vatan uğrunda cephede ölen bir insan gibi şehit gidiyorum. Allah vatan ve milletimize zeval vermesin. Amin!..."

Halk hıçkırığa hıçkırığa ağlıyordu. Meydan tam bir matem manzarası almıştı. 10 Nisan 1919 günü, Ermenilerin zafer çığlıkları arasında, Boğazlıyan Kaymakamı Kemal Bey asılır, cenaze töreni adeta bir direniş şeklinde ve de atılan sloganlarla gerçekleşmiştir.

Bir ay sonra Anadolu'ya geçecek olan 9. Ordu Müfettişi Mustafa Kemal, idamı izlemeye gitmemiştir ama onun ailesinin emanetini üzerine almıştır. Kaymakam Kemal Bey, 14 Ekim 1922 tarihinde TBMM'nin çıkardığı özel bir kanunla "milli şehit" ilan edilmiştir.

Işıklar, ona ve tüm vatan kahramanları üzerine olsun.

AHMET GÜREL

ADD GYK ÜYESİ